

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205993
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122205993.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXXX/X, XXX XX C. D. – E., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom, Pribinova 25, 811 09 Bratislava IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníková 3/A, 841 05 Bratislava, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8Csp/100/2022-146, zo dňa 04.10.2022 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. P r i z n á v a žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Sú d u r č u j e, že úver zo Zmluvy o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Sú d u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 13., o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú: „dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

III. Sú d u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 04., v časti v znení: „V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandatára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 300,- Sk za každý jeden prípad omeškania.“, v časti, v znení: „V prípade, že dlžník neuhradí včas dve po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť dve po sebe idúce splátky, prípadne len časti dvoch po sebe idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 300,- Sk do rúk mandatára v hotovosti alebo poukázať na účet veriteľa s možnosťou návratu platenia podľa pôvodného splátkového kalendára.“, v časti, v znení: „Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 60,- Sk ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 05., v znení: „Dlžník s veriteľom uzatvára súčasne Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením dvoch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu. Vo vzťahu k zamestnávateľovi dlžníka preukáže veriteľ skutočnosť, že nastala splatnosť dlhu prehlásením, v ktorom zároveň vyzve zamestnávateľa na vykonanie dohodnutých zrážok. Dlžník dáva výslovný súhlas k tomu, aby veriteľ doplnil do čl. I. písm. b) Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov aktuálny zostatok dlhu k dátumu, keď bude uvedená dohoda predložená zamestnávateľovi dlžníka. Dlžník dáva veriteľovi aj súhlas k tomu, aby v jeho mene dopísal do Dohody o zrážkach zo mzdy údaje o jeho aktuálnom zamestnávateľovi v prípade zmeny zamestnávateľa počas trvania zmluvného vzťahu. Tak isto dlžník súhlasí s tým, aby zamestnávateľ vykonával zo mzdy dlžníka dohodnuté mesačné zrážky až do výšky aktuálnej pohľadávky a poukazoval ich na účet veriteľa.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

V. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 06., v znení: „Dlžník je povinný uhradiť veriteľovi všetky náklady, ktoré veriteľovi vzniknú za účelom alebo v súvislosti so zriadením zabezpečenia záväzku dlžníka spôsobmi vyplývajúcimi z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy právneho zastúpenia veriteľa a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady. Dlžník sa rovnako zaväzuje uhradiť veriteľovi náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva spôsobom vyplývajúcim z tejto zmluvy, a to najmä, avšak nie výlučne, trovy mediácie, trovy rozhodcovského konania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie, trovy právneho zastúpenia veriteľa v týchto konaniach a iné veriteľom preukázateľne vynaložené náklady pri uplatnení svojho práva.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

VI. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 17., v znení: „Rozhodcovská doložka uzatvorená podľa zákona č. 244/2002 Z.z.: Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

VII. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 19., v znení: „Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

VIII. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 8630452, zo dňa 24.06.2008, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, bod 20., v znení: „Strany vyhlasujú, že akékoľvek tvrdenie dlžníka v budúcnosti o tom, že nebol oboznámený s podmienkami tejto zmluvy bude na jeho ťarchu a nebude považované za právne relevantné.“, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

IX. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % a to do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súd prvej inštancie o výške týchto trov.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že dňa 24.06.2008 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníčkou uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver 165,97 eura, ktorý sa zaviazala splatiť v 12-tich mesačných splátkach po 27,22 eura, počnúc dňom 25.07.2008 teda zaplatiť celkom sumu 326,63 eura. Z výpisu z klientskej zóny vyhotoveného žalovaným súd zistil, že žalobkyňa uhradila na predmetný úver sumu 336,64 eura.

3. Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd zistil, že posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Právny vzťah účastníkov konania súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu

- zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSú) a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal, či zmluva obsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 ZoSú a zistil, že v zmluve absentuje jej podstatná náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) ZoSú, a to uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN). Neuvedenie, resp. nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa zákon v zmysle § 4 ods. 3 ZoSú spája s fikciou o bezúročnosti a bezpoplatkovosti daného úveru. Podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere je aj stanovenie výšky ročnej úrokovej sadzby, ktorá v tomto prípade taktiež absentuje. V Zmluve ďalej absentuje aj termín konečnej splatnosti úveru podľa § 4 ods. 2 písm. g) ZoSú a hodnota priemernej RPMN obdobných spotrebiteľských úverov podľa ust. § 4 ods. 2 písm. k) ZoSú. Keďže Zmluva neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, je preto predmetný úver bezúročný a bez poplatkov.

Ohľadom absencie rozpisu splátok mal súd prvej inštancie za to, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, t. j. určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Súd prvej inštancie poukázal na závery uvedené v rozsudku ESD, sp. zn. C-42/15, pričom zmluva o úvere uzatvorená na dobu určitú, stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 cit. rozsudku).

5. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam súd prvej inštancie poukázal na to, že znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahov.

V súvislosti s naliehavým právnym záujmom súd prvej inštancie dospel k záveru, že spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t.j. či tak činí pred vstupom do zmluvného vzťahu s dodávateľom, počas jeho trvania alebo až následne. Prvoinštančný súd poukázal na to, že prípustnosť určovacích výrokov pri neprijateľnej zmluvnej podmienke bola vyslovená aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, podľa ktorého „rozdiel v porovnaní s určovacou žalobou je ďalej v tom, že žalobu o neprijateľnosť zmluvnej podmienky možno uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy. Úplne odlišný v porovnaní s určovacou žalobou je aj účel, ktorému má uvedená žaloba slúžiť. Dovolací súd dospieva preto k záveru, že v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žaloby patriaci spotrebiteľovi, s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch. V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.“

6. K poplatku za poskytnutie úveru uviedol, že v predmetnom prípade dojednanie o poplatku bolo žalovaným v zmluve predformulované a žalobkyňa nemohla znenie a obsah predmetnej podmienky ovplyvniť. Dojednanie poplatku za úkony bližšie nešpecifikované je ustanovením vágnym a jeho výška je neúmeraná. Celý poplatok predstavuje navýšenie istiny úveru o 96,8 % a sporné 2/3 cca 65 % istiny. Vzhľadom na to, že niet dôkazu o tom, že žalobca bol s touto podmienkou riadne oboznámený, poplatok nie je špecifikovaný, nie je uvedený, aké náklady mal žalovaný s vypracovaním a uzavretím zmluvy, aké mal náklady na administratívu, súd vyhlásil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku upravenú v bode č. 04. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (VPPÚ), týkajúcu sa dôsledkov omeškania dlžníka, tak táto bola vyhlásená za neprijateľnú napr. už v rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 18C/60/2014 zo dňa 15.12.2014. Veriteľ mal okrem zmluvnej pokuty nárok na úroky z omeškania vo výške 0,25 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania podľa bodu 06. VPPÚ, a teda za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) bol dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, ale dokonca aj poplatky za upomienku. Neprijateľná podmienka je aj ustanovenie, podľa ktorého má spotrebiteľ znášať akékoľvek výdavky

žalobcu spojené s vymáhaním pohľadávky, ktoré dokonca môžu byť paušalizované. Navyše je potrebné dodať, že splatnosť zmluvnej pokuty nie je v tomto ustanovení upravená.

Dohoda o zrážkach zo mzdy upravená v bode 05. VPPÚ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobkyňa ako spotrebiteľ bola nútená dohodu o zrážkach zo mzdy podpísať ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy a tým sa podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich výkonu, napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku, ako je to v tomto prípade. Súd prvej inštancie poukázal súd na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.01.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorými v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Podmienka upravená v bode 06. VPPÚ (výrok V. rozsudku), bola čo sa týka druhej vety vyhlásená za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 16Csp/45/2021 zo dňa 30.08.2021. Predmetná zmluvná podmienka vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa, ktorý slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa.

V prípade rozhodcovskej doložky súd prvej inštancie dospel k záveru, že nie je dodržaná písomná forma, navyše žalobkyňa pri podpise zmluvy o úvere nemala možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky, táto nebola individuálne dojednaná, preto je rozhodcovská zmluva neplatná. Rozhodcovská doložka je obsiahnutá v čl. 17 VPPÚ, pričom z tohto článku síce vyplýva možnosť zmluvných strán riešiť spory pred rozhodcovským súdom alebo všeobecným súdom, ale v prípade, že by sa žalovaný rozhodol obrátiť na rozhodcovský súd, žalobkyňa by už nemala možnosť výberu voľby žalovaného ovplyvniť. Žalobkyňa pri podpise zmlúv o úvere nemala možnosť ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky, táto nebola individuálne dojednaná.

Dohoda upravená bode 19. VPPÚ týkajúca sa voľby Obchodného zákonníka, z hľadiska súdnej kontroly zákonnosti taktiež neobstojí, pretože sa ňou obchádza cit. § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ), a teda v spojení s cit. § 39 OZ je takáto dohoda neplatnou, pretože už samotný charakter zmluvných strán (dodávateľ a spotrebiteľ) predurčuje charakter tejto zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej spravujúcej sa prednostne režimom spotrebiteľskej právnej úpravy, ak je to v záujme spotrebiteľa. Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky videl súd prvej inštancie v tom, že podľa § 54 ods. 1 OZ sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Je nesporné, že žalobkyňa ako spotrebiteľka v predmetnom záväzkovom vzťahu so žalovaným ako dodávateľom poskytuje väčšiu ochranu jej práv právnou úpravou zakotvenú v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku, keďže ju vo vzťahu s dodávateľom chráni ako slabšiu zmluvnú stranu. Preto dojednanie, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu sa bude riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka, je zmluvným dojednaním, ktoré sa odchyľuje od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Zároveň súd poukázal na to, že uvedená zmluvná podmienka nebola dojednaná individuálne.

Zmluvná podmienka uvedená v bode 20. VPPÚ (výrok VIII. rozsudku) už bola vyhlásená za neprijateľnú rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 3C/140/2013 zo dňa 15.12.2015. Spotrebiteľ sa týmto dojednaním vzdáva vopred svojich práv a prenáša sa na neho dôkazné bremeno na preukázanie toho, že nebol oboznámený s podmienkami zmluvy, pričom za iných okolností má dôkazné bremeno veriteľ. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a 2, § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko mala žalobkyňa úspech v konaní v plnej miere, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov bude rozhodnuté v samostatnom uznesení po právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že v zmluve o úvere žalobkyňa svoju vôľu uzavrieť zmluvu potvrdila podpisom, bola si vedomá svojich záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy a súhlasila s jej obsahom vrátane všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru. Žalovaný má za to, že právny vzťah medzi stranami sporu nie je spotrebiteľský ale obchodnoprávny. Poukázal na to, že v prípade, ak mala žalobkyňa pocit o tom, že uzatvorila nevýhodnú zmluvu, mala možnosť odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzatvorenia zmluvy. Namietal procesnú neprípustnosť určovacej žaloby. Žalobkyňa sa domáha

určenia neplatnosti právnej skutočnosti a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Určenie právnej skutočnosti tak ako to vyplýva z ust. § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Zákon o ochrane spotrebiteľa nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti, ale iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde. Žalovaný taktiež poukázal na to, že vzniesol námietku premlčania k nároku žalobkyne v celom rozsahu a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

8. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá nesúhlasila s argumentáciou žalovaného o tom, že predmetný vzťah má obchodnoprávny charakter a poukázala na svoje vyjadrenia v replike zo dňa 10.08.2022. Plne sa stotožnila s argumentáciou súdu v súvislosti s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Čo sa týka námietky o procesnej neprípustnosti určovacej žaloby, s touto nesúhlasí. Má za to, že predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného a prevencia pred neustálym používaním nečestných podmienok vo formulárových spotrebiteľských zmluvách. Poukázala na ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2018, podľa ktorého: „Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.“ Z tohto dôvodu by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že od vyššie uvedeného dátumu sa spotrebiteľ pred súdom môže domáhať určenia bezúročnosti, bezpoplatkovosti a neprijateľnosti zmluvných podmienok, keďže to ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. výslovne umožňuje, a to práve s odkazom na § 137 CSP. Poukázala na aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019, v ktorom súd uviedol, že konanie, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, nie je určovacou žalobou, ale ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami na súde, ktorá ma podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53 OZ a § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z). S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 žalobkyňa uviedla, že plynutie času nemá žiaden vplyv na možnosť vyhovieť žalobe. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Zároveň si žalobkyňa uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. – Civilný sporový poriadok (CSP)) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Po oboznámení sa s obsahom listín zo spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením súdom prvej inštancie, má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania riadne zistil skutkový stav rozhodujúci pre posúdenie veci a právne závery, ku ktorým dospel, vychádzajú zo skutkových zistení. V rozhodnutí dal zrozumiteľné, dostatočne konkrétne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré žalobe o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyhovel a dospel tak k správny právnym záverom. Na týchto správnych záveroch sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd poukazuje na dôvody napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP), a preto k odvolacím dôvodom žalobcu len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva:

12. Námietka žalovaného o tom, že žalobkyňa si bola vedomá svojich záväzkov odvolací súd dodáva, že východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii,

vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako aj možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa, ktorý koná s dôverou v skutkový stav prezentovaný druhou stranou. Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) rovnováhu faktickou. Zahŕňa tiež povinnosť súdu ex offa (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na neprijateľné podmienky v zmluve. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah, vrátane výberu zmluvného typu (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C 244/98, Oceano Grupo Editorial, C-168/05, Mostaza Claro).

13. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného o tom, že zmluva o úvere nie je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a žalobkyňa je spotrebiteľkou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Z obsahu spisu nevyplýva, aby žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a že poskytnuté finančné prostriedky boli použité na výkon podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nesporebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nesporebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t.j. spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Z obsahu spisu nevyplýva, aby žalovaný ako (veriteľ) predložil dôkazy, ktoré by preukazovali opak. S poukazom na interpretačné ust. § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy, výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t.j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania je na veriteľovi, v danom prípade žalovanom. Vzhľadom na vyššie uvedené, je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa ust § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

14. Zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je formulárová zmluva, ktorej obsah žalobkyňa nemohla ovplyvniť. Vzhľadom na uvedené postupoval súd prvej inštancie správne, pokiaľ súdnej kontrole podrobil podmienky zmluvy z hľadiska, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby aj zmluvné podmienky, ktoré nie sú výslovne uvedené v Občianskom zákonníku, ak spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, určil za neprijateľné, teda neplatné. Neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách sú podľa § 53 ods. 5 OZ absolútne neplatné, čo znamená, že sú neplatné od začiatku a ich neplatnosť sa môže dovolať každý, kto preukáže právny záujem na vyslovení ich neplatnosti, a to bez časového obmedzenia.

15. Žalovaný v podanom odvolaní závery súdu prvej inštancie o neprijateľnosti jednotlivých zmluvných podmienok výslovne nenamietal, hoci odvolaním napadol rozsudok súdu vo všetkých jeho výrokoch, vrátane určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Odvolací súd sa preto, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v bodoch 10. až 18. jeho rozsudku.

16. K námietke neprípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti odvolací súd dodáva, že právnou skutočnosťou je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Najčastejšími právnymi skutočnosťami závislými od vôle sú zmluva, odstúpenie od zmluvy, skončenie pracovného pomeru výpoveďou a podobne. Zákonodarca uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky

nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Takáto žaloba je prípustná len v prípade, ak jej existenciu predpokladá osobitný predpis. Ako zákonodarca ďalej v dôvodovej správe uvádza, medzi osobitné predpisy podľa písm. d) ust. § 137 CSP patria napr. Zákonník práce, zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a podobne. Takýmto osobitným predpisom je taktiež ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorého sa od 01.01.2018 spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

17. V danej veci sa žalobkyňa domáhala okrem určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru poskytnutého na základe zmluvy zo dňa 24.06.2008. Je teda zrejmé, že si uplatňovala nárok na určenie právnej skutočnosti, a to žalobou podľa ust. § 137 písm. d) CSP. Určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru malo v čase rozhodovania prvoinštančného súdu základ v predpise hmotného práva, a to konkrétne v ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z.

18. K námietke premlčania uvedenej v odvolaní odvolací súd uvádza, že túto žalovaný nijakým spôsobom v odvolaní neodôvodnil a nešpecifikoval. Pokiaľ tým žalovaný myslel námietku premlčania vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu, ktorú vzniesol vo vyjadrení k žalobe (podanie doručené súdu prvej inštancie dňa 14.07.2022), tak odvolací súd má za to, že táto pôsobí zmätočne z dôvodu, že predmetom konania nie je vydanie bezdôvodného obohatenia, ale určenie o bezúročnosti, bezpoplatkovosti úveru a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, pričom z platnej legislatívy nevyplýva žiadne časové obmedzenia na podanie takýchto žalôb.

Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že v prípade, ak by sa námietka premlčania týkala nárokov uplatnených v tomto konaní, bola by nedôvodná, keďže žalovaný prvýkrát vzniesol námietku premlčania až v odvolacom konaní, pričom nepreukázal, že by tento prostriedok procesnej obrany nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom sa nejedná o žiaden z dôvodov uvedených v ust. § 366 pod písm. a) až c) CSP.

19. Odvolací súd poukazuje na to, že aj keď žalovaný právne vymedzil svoje odvolanie ustanovením § 365 ods. písm. f) a písm. h), konkrétne nešpecifikoval, k akým nesprávnym skutkovým zisteniam dospel súd prvej inštancie, resp. v čom spočíva nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci. Odvolací súd taktiež poukazuje na to, že judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.), ale iba na tie argumenty, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie súdu, v danom prípade o odvolaní.

20. Na základe vyššie uvedených dôvodov, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, preto jej priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Kvantifikáciu trov zrealizuje súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).